

รายงานการประชุม
คณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒
วันอังคารที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๓๐ น.
ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

.....

ผู้เข้าประชุม

๑. นายวิชณุ เครืองาม
รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายวีระ โรจน์พจนรัตน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	รองประธานกรรมการ
๓. นายกฤษศญพงษ์ ศิริ
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๔. ว่าที่ ร.ต.พิเชียน ลิมป์หวังอยู่
ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๕. นายพิธาน พื้นทอง
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๖. นายทรงกลด สว่างวงศ์
รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๗. นางสุภัชชา สุทธิพล
รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
แทน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๘. นายพนม แฝงฤทธิ์
ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๔
แทน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๙. นางสาวสุดสาคร สิงห์ศรีไว
ผู้อำนวยการกลุ่มงานสารบรรณ
แทน ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรรมการ
๑๐. นางสาวภา ศักดา
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ
แทน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๑๑. พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์
รองอธิบดีกรมอนามัย
แทน อธิบดีกรมอนามัย	กรรมการ
๑๒. นางสาวกนกอร ศักดาเดช
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร	กรรมการ

๑๓. นายกิตติรัตน์ ปิติพานิช
ผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้	กรรมการ
๑๔. ดร.นพ.ไพโรจน์ เสาน่วม
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาวะ
แทน ผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ	กรรมการ
๑๕. นางสาวสิริกร มณีรินทร์	กรรมการ
๑๖. นายปรารพ เหล่าวานิช	กรรมการ
๑๗. นางเอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์	กรรมการ
๑๘. นางพิมพ์วิ วัฒนารามกุล
ที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์
แทน อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม	กรรมการ
และเลขานุการร่วม
๑๙. นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
และเลขานุการร่วม
๒๐. นางญาณิศา สุขอุดม
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเผยแพร่ทางการศึกษา
แทน เลขาธิการสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	กรรมการ
และเลขานุการร่วม

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายจรูญ หอมเทียนทอง	กรรมการ	ติดภารกิจ
๒. นางชมัยกร บางคมบาง	กรรมการ	ติดภารกิจ
๓. นายปรเมศวร์ มินศิริ	กรรมการ	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางพิมพ์กาญจน์ ชัยจิตรสกุล
ที่ปรึกษากระทรวงวัฒนธรรม
๒. นายชัยพล สุขเอี่ยม
รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๓. นางสาวภัทร กิจเวช
รักษาการหัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี
๔. นายมนัส สุวรรณรินทร์
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕. นางสาวดา สหัสกุล
นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
๖. นายฐิติพัฒน์ สุมิรัง
ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและแผน สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
๗. นางสาวรินศิริ ทองคำ
หัวหน้าฝ่ายห้องสมุดมีชีวิต สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
๘. นางสาวสุดใจ พรหมเกิด
ประธานมูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
๙. นางสาวหทัยรัตน์ พันตาวงษ์
เจ้าหน้าที่ประสานงานวิชาการ มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

๑๐. ว่าที่ร้อยตรี พิทักษ์ ดาวัน

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑๑. นางสาวเยาวนิศ เต็งไธรัตน์

ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๑๒. นายมณฑล ยิ่งยวด

นายช่างภาพชำนาญงาน กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๑๓. นางปรียาภา คณิตพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๑๔. นางสาวปนัดดา แพร่สีดำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๑๕. นายวรพล กลิ่นสุคนธ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๑๖. นางสาวทิพวรรณ พูลเอียด

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

และผู้เข้าร่วมประชุมอีก ๒๔ ท่าน

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน/เลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายวิระ โรจน์พจนรัตน์ รองประธานกรรมการ กล่าวเปิดประชุมแทนท่านประธาน เนื่องจากขณะนี้ติดภารกิจ และแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า การดำเนินมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการอ่านที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จด้วยดี ซึ่งในปี ๒๕๖๒ นี้ จะเสนอเป็นมาตรการตลอดทั้งปีเช่นเดียวกับมาตรการภาษี เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวที่สามารถนำไปเสริมจากการท่องเที่ยวหรือค่าที่พักโรงแรม ค่าอาหารมาหัก ลดหย่อนภาษีได้ ซึ่งจะหารือในรายละเอียดร่วมกับกระทรวงการคลังต่อไป ทั้งนี้ ได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังในเบื้องต้นแล้ว และมอบฝ่ายเลขานุการดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

นางพิมพ์รวิ วัฒนวรานุกร ที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งเวียนรายงานการประชุมคณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ให้คณะกรรมการฯ ทุกท่าน พิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ แล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีคณะกรรมการฯ ขอแก้ไข จำนวน ๑ ท่าน คือ ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นางเสาวภา ศักดา) ขอแก้ไขรายงานการประชุม หน้าที่ ๑ บรรทัดที่ ๒๓ ข้อ ๗. จาก “นางสาวเสาวภา ศักดา” เป็น “นางเสาวภา ศักดา” ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการแก้ไขรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

/ระเบียบวาระ..

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อทราบ

วาระที่ ๓.๑ ผลการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒

นางพิมพ์วิ วัฒนวรังกูร ที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมบุญเจิม-ใบตอง กรมส่งเสริมวัฒนธรรม โดยมีนางสิริกร มณีรินทร์ เป็นประธานการประชุม ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

๑. วาระเพื่อทราบ

๑.๑ รับทราบคำสั่งคณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้มีคำสั่งที่ ๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยมีนายวิระ โรจน์พจนรัตน์ เป็นที่ปรึกษา นางสิริกร มณีรินทร์ ทำหน้าที่ประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน อาทิ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมราชทัณฑ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมอนามัย สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นางพิมพ์วิ วัฒนวรังกูร นางทัศชล เทพกำปนาท นางศกุนตลา สุขสมัย และนายจรัญ หอมเทียนทอง และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะคราวประชุม (คราวละไม่เกิน ๓ ท่าน) มีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ทำหน้าที่อนุกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔ เสนอแนะโครงการ/กิจกรรมนำร่องเพื่อรณรงค์ส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านต่อคณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการฯ และรายงานต่อคณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ทราบเป็นระยะ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย และปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มอบหมาย

๑.๒ รับทราบคำของบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม จำนวน ๙ กิจกรรม รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๑๕ ล้านบาท ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และขอให้ทุกหน่วยงานจัดส่งคำของบประมาณแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการส่งเสริมการอ่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ฝ่ายเลขานุการภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ เพื่อรวบรวมและนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งจะได้นำเสนอให้ที่ประชุมทราบในวาระที่ ๔

๑.๓ รับทราบผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน “ที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน” ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมาย

ให้องค์กร...

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง จำนวน ๗,๘๕๑ แห่ง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร จัดให้มีสถานที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล อย่างน้อยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ ๑ แห่ง ให้ครบถ้วนภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งปัจจุบันได้จัดให้มี “ที่อ่านหนังสือ ท้องถิ่นรักการอ่าน” ประจำหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๙,๑๐๒ แห่ง ซึ่งทำนุอริยธรรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะนำเสนอให้ที่ประชุมทราบในวาระที่ ๓.๓

๒. วาระเพื่อพิจารณา

๒.๑ เห็นชอบกรอบการจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินโครงการเมืองต้นแบบวัฒนธรรมการอ่าน ตามที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการนำเสนอ

๒.๒ เห็นชอบให้นางสุชาดา สหัสกุล ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกสมาคมผู้จัดพิมพ์ และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะคราวประชุม เข้าร่วมเป็นอนุกรรมการอีกท่านหนึ่งในคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคม แห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

๓. วาระอื่นๆ

รับทราบผลการสำรวจสำนักพิมพ์ที่เข้าร่วมโครงการหลังสิ้นสุดมาตรการซื้อหนังสือ ช่วยชาติของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย พบว่า สำนักพิมพ์ที่เข้าร่วมโครงการ มีจำนวน ๓ ขนาด คือ สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งทั้งร้านหนังสือเซนส์โตร์ และ สำนักพิมพ์ รวมถึงร้านหนังสืออิสระต่างมียอดขายเพิ่มมากขึ้นหลังจากประกาศใช้มาตรการซื้อหนังสือ ช่วยชาติ ซึ่งมาตรการดังกล่าวทำให้เกิดแรงจูงใจในการซื้อหนังสือเพิ่มมากขึ้น และสร้างกระแสการรักการอ่าน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อเสนอแนะที่พบคือ เป็นกิจกรรมที่ดีในการรณรงค์ส่งเสริมให้คนอ่านหนังสือ เพิ่มมากขึ้น และควรสนับสนุนให้มีมาตรการดังกล่าวตลอดทั้งปี เพื่อเพิ่มระยะเวลาในการซื้อหนังสือ ลดหย่อนภาษี

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๓.๒ ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการ “อ่านสร้างชาติ ซื้อหนังสือ ลดหย่อนภาษีได้”

นางพิมพ์วิ วัฒนวรกร ที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่ แทนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า มติคณะกรรมการ บูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ มอบหมายให้ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วม จัดทำโพลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการอ่าน โครงการ “อ่านสร้างชาติ ซื้อหนังสือ ลดหย่อนภาษีได้” ซึ่งกรมส่งเสริม วัฒนธรรมร่วมกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศที่มีต่อ โครงการ “อ่านสร้างชาติ ซื้อหนังสือ ลดหย่อนภาษี” (ซื้อหนังสือช่วยชาติ) โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๔๗ คน ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑- ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒ สรุปผลได้ ดังนี้

๑. การรับรู้ รับทราบของประชาชนต่อโครงการ “อ่านสร้างชาติ ซื้อหนังสือ ลดหย่อนภาษี” (ซื้อหนังสือช่วยชาติ) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้/ทราบ ร้อยละ ๘๒.๕๕ ไม่รู้/ไม่ทราบ ร้อยละ ๑๗.๔๕ โดยรับรู้/ทราบจากโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ ๔๐.๓๓ รองลงมาคือ สื่อโซเชียล (Facebook, Pantip, Twitter, LINE, YouTube) ร้อยละ ๓๑.๘๔ และเพื่อน ร้อยละ ๑๑.๑๒ ตามลำดับ

๒. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการ “อ่านสร้างชาติ ซื้อหนังสือ ลดหย่อนภาษี” (ซื้อหนังสือช่วยชาติ) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุด ร้อยละ ๙๑.๒๗ เนื่องจากเป็นโครงการที่ดี

/มีประโยชน์...

มีประโยชน์ เป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และยังช่วยส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้นในสังคม และไม่เห็นด้วย ร้อยละ ๘.๗๓ และโครงการดังกล่าวสามารถทำให้ประชาชนเกิดความสนใจอยากอ่านหนังสือมากขึ้นถึง ร้อยละ ๖๗.๘๗

๓. ประเภทร้านหนังสือที่ประชาชนนิยมซื้อมากที่สุด ได้แก่ ร้านหนังสือขนาดใหญ่ (เช่น ร้านนายอินทร์ บีทูเอส ซีเอ็ดบุ๊ค) ร้อยละ ๖๗.๔๒ รองลงมาคือ ร้านหนังสืออิสระ (ร้านขนาดเล็กที่อยู่ตามพื้นที่ของจังหวัดต่างๆ) ร้อยละ ๒๒.๓๗ และร้านหนังสือออนไลน์ ,อีบุ๊ค ร้อยละ ๑๐.๒๑ โดยมีค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือในช่วงมาตรการต่อครั้ง ประมาณไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๔. ความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการ “อ่านสร้างชาติ ซื้อหนังสือ ลดหย่อนภาษี” (ซื้อหนังสือช่วยชาติ) ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่อนข้างพึงพอใจ ร้อยละ ๖๐.๓๗ พึงพอใจมาก ร้อยละ ๒๙.๔๘ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๑๐.๑๕ จำแนกเป็น ไม่ค่อยพึงพอใจ ร้อยละ ๗.๘๒ และ ไม่พึงพอใจเลย ร้อยละ ๒.๓๓

๕. สิ่งที่ประชาชนคิดว่าได้รับจากโครงการนี้มากที่สุด คือ ทำให้ประชาชนรักการอ่านมากขึ้น ถึงร้อยละ ๕๒.๒๘ รองลงมาคือ ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ ร้อยละ ๓๔.๑๘ และเปิดโอกาสให้คนที่สนใจได้ซื้อหนังสือ ร้อยละ ๒๘.๔๒

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๑.๘๔ เห็นว่า รัฐบาลควรให้การสนับสนุน หรือจัดให้มีโครงการลักษณะนี้ต่อไป เนื่องจากเป็นมาตรการหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ และยังเป็น การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

สิ่งที่ประชุมได้ให้ความคิดเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

นางสุชาดา สหัสกุล นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย รายงานต่อที่ประชุมว่า ผลการสำรวจยอดขายจำหน่ายหนังสือของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย จำนวน ๕๐๐ กว่าสำนักพิมพ์ที่เข้าร่วมโครงการหลังสิ้นสุดมาตรการซื้อหนังสือช่วยชาติ พบว่า ขนาดของสำนักพิมพ์ที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวน ๓ ขนาด คือ สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๗ สำนักพิมพ์ขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ ๔๑ และสำนักพิมพ์ขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ ๕๒ โดยสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ มียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๑๖-๒๐% คิดเป็นร้อยละ ๓๓ และมียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๖-๑๐% คิดเป็นร้อยละ ๖๗ สำนักพิมพ์ขนาดกลาง มียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๑๖-๒๐% คิดเป็นร้อยละ ๔ มียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๑๑-๑๕% คิดเป็นร้อยละ ๙ มียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๖-๑๐% คิดเป็นร้อยละ ๒๓ และมียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๐-๕% คิดเป็นร้อยละ ๖๔ และสำนักพิมพ์ขนาดเล็ก มียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๑๖-๒๐% คิดเป็นร้อยละ ๑๕ มียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๑๑-๑๕% คิดเป็นร้อยละ ๑๑ มียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๖-๑๐% คิดเป็นร้อยละ ๑๕ และมียอดขายที่เพิ่มขึ้น ๐-๕% คิดเป็นร้อยละ ๕๙

ส่วนการเติบโตยอดขายของร้านหนังสือเชนส์ (Chain store) พบว่า เซนที่ ๑ มียอดขายเพิ่มสูงขึ้น ๔๐% เซนที่ ๒ มียอดขายเพิ่มสูงขึ้น ๓๐% และเซนที่ ๓ มียอดขายเพิ่มสูงขึ้น ๓๕% เมื่อเทียบกับ ยอดขายก่อนมีมาตรการดังกล่าว โดยเปรียบเทียบจากยอดขายจำหน่ายของเดือนธันวาคมในปี ๒๕๖๐ จาก ๖๗๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น ๘๗๓.๑๙ ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ ๓๓.๓ ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยสูงขึ้นในเวลา เพียง ๑ เดือน ทั้งนี้ หากคิดราคาหนังสือเฉลี่ยเล่มละ ๑๐๐ บาท อาจกล่าวได้ว่ามาตรการนี้ทำให้เกิดการซื้อ หนังสือในเดือนเดียว ถึง ๘,๗๓๑,๙๐๐ ล้านเล่ม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการสร้างพฤติกรรมรักการอ่าน

/สำหรับ...

สำหรับข้อเสนอแนะที่พบคือ เป็นกิจกรรมที่ดีในการรณรงค์ส่งเสริมให้คนรักการอ่าน หนังสือเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งควรสนับสนุนให้มีมาตรการดังกล่าวตลอดทั้งปี ทั้งนี้ การประกาศใช้มาตรการ ขี้อหนังสือช่วยชาติดังกล่าวกระชั้นเกินไป ทำให้มีระยะเวลาในการเตรียมการค่อนข้างจำกัด ดังนั้น ควรให้ เวลาแก่ร้านค้าและสำนักพิมพ์ในการเตรียมหนังสือและจัดส่งหนังสือไปยังร้านหนังสือเครือข่ายทั่วประเทศ

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวว่ การดำเนินมาตรการขี้อหนังสือช่วยชาติในขั้นตอนแรกผ่านไปด้วยดี และขั้นตอนต่อไปควรผลักดัน อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การส่งเสริมการอ่านเห็นชัดเจนและเป็นรูปธรรม และขอให้ฝ่ายเลขานุการนำผลจากการ ดำเนินงานรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการนำผลการดำเนินมาตรการขี้อ หนังสือช่วยชาติรายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

วาระที่ ๓.๓ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน “ที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน”

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อนุกรรมการและ เลขานุการร่วม รายงานให้ที่ประชุมทราบเกี่ยวกับผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน “ที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน” ปี ๒๕๖๑ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ว่า ในช่วงปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จะดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีที่ อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน อย่างน้อย อปท.ละ ๑ แห่ง โดยข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ พบว่า อปท. ทั่วประเทศ มีจำนวน ๗,๘๕๑ แห่ง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน จำนวน ๙,๑๐๒ แห่ง ซึ่งเกินกว่าจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยเน้นให้ใช้สถานที่ที่มีอยู่แล้ว เช่น ที่ทำ การองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่ที่ชาวบ้านไปพบปะสังสรรค์ โดยมีเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครดูแล การดำเนินในระยะต่อไปคือ การเพิ่มคุณภาพและปริมาณของหนังสือในที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน โดยการบูรณาการโครงการและกิจกรรม รวมถึงการดำเนินกิจกรรมภายใต้หลักความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility : CSR) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน อาทิ การจัดทำโครงการ “มือถือเก่าไป ชีวิตใหม่มา” เพื่อมอบ หนังสือให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ อปท. โดยร่วมกับบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด ที่ร่วมสนับสนุนหนังสือ ๑ เท่า จากมูลค่าของรายได้ทั้งหมดที่ได้จากการรีไซเคิลมือถือเก่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็กในท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้อ่านหนังสือใน “ที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน” และการปลูกฝังให้เด็กเล็กรักการอ่านผ่าน สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ร่วมกับอาจารย์ติสสกร กุณธร ประธานมูลนิธิ สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ อปท. โดยเฉพาะ จะมีห้องสมุดลิง ซึ่งจะเน้นหนังสือภาพเป็นหลัก เพื่อให้สร้างเสริมพฤติกรรมรักการอ่านให้แก่เด็กเล็ก ปัจจุบันมี ห้องสมุดลิงแล้ว จำนวน ๕๒๐ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๓ ตั้งตัวชีวิตไว้ว่า กำหนดให้มีห้องสมุดลิงอย่างน้อย อปท. ละ ๑ แห่ง

ซึ่งที่ประชุมได้ให้ความคิดเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

นางสุชาดา สหัสกุล นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย กล่าวว่ โครงการหรีดหนังสือ หรีดอาลัย ให้ปัญญา ที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้ดำเนินการร่วมกับสมาคม ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย (PUBAT) นั้น สามารถนำหนังสือไปสู่ อปท.ได้ โดยสามารถ เลือกหมวดหรือประเภทหนังสือตามความต้องการ ถ้าสามารถนำมาเชื่อมโยงกันได้ก็จะเป็นสิ่งที่ดี และในเรื่อง ของคุณภาพหนังสือ ทางสมาคมฯ ได้ทำโครงการหนังสือดีติดดาว ซึ่งจะเป็นหนังสือที่ผ่านการพิจารณาจากคณะ กรรมการฯ แล้ว

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวว่า กระทรวงวัฒนธรรม จะนำโครงการหรือหนังสือ หรืออัลบั้ม ให้ปัญญา เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเป็นการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์โครงการฯ ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมได้เริ่มรณรงค์และนำร่องส่งหนังสือ เพื่อส่งไปยังโรงเรียนหรือห้องสมุดที่มีความต้องการแล้ว นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรจะมี ประเมินผล และประกาศเกียรติคุณให้แก่ อบต. ที่มีผลการดำเนินงานที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่านดีเด่น เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานให้แก่ อบต.และหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป

นางสิริกร มณีรินทร์ กรรมการ กล่าวว่า ตามที่ท่านอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รายงานให้ทราบ ขอชื่นชม และเห็นว่าจะสามารถนำไปเชื่อมโยงกับโครงการเมืองต้นแบบวัฒนธรรม การอ่านที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมกำลังดำเนินการอยู่ได้ ซึ่งขณะนี้หลายจังหวัดได้โทรมาสอบถาม และหาก จังหวัดมีความตื่นตัว เช่น ที่อ่านหนังสือท้องถิ่นรักการอ่านก็สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นเมืองต้นแบบ วัฒนธรรมการอ่านได้ ซึ่งคณะกรรมการฯ จะพิจารณาคัดเลือกจาก ๑๐ เมืองต้นแบบวัฒนธรรมการอ่าน จนกระทั่งเหลือเพียง ๓ เมืองต้นแบบวัฒนธรรมการอ่าน

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อนุกรรมการและ เลขาธิการร่วม กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประสานกับจังหวัด และจังหวัดที่มี มหาวิทยาลัยรับว่าจะสมัครทุกจังหวัด ขณะนี้ที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่านมีจำนวนมากพอแล้ว แต่ยัง ต้องการเพิ่มจำนวนที่อ่านหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งจะสามารถแบ่งปันไปอ่านที่บ้านได้ และในเรื่องการ ประกวดที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่านนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะรับไปดำเนินการ รวมถึงการ พัฒนาหนังสือดีและมีคุณภาพให้กับท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้คนไทยรักการการอ่านเพิ่มมากขึ้น

นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า ในโรงพยาบาล หรือศูนย์การค้าก็ควรจะมีที่อ่านหนังสือ หรือมุมอ่านหนังสือให้บริการ โดยเฉพาะศูนย์การค้า นอกจากจะมีสวน สุนัขหรือสนามเด็กเล่นแล้ว ควรจะมีมุมอ่านหนังสือให้กับเด็ก ผู้ปกครอง หรือประชาชนที่มาใช้บริการ ซึ่งจะมีประโยชน์มากกว่า

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ ๔.๑ คำขอขออนุมัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยงานต่างๆ ภายใต้

แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

นางพิมพ์วิ วัฒนวรานุกร ที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่ แทนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลคำขอขออนุมัติงบประมาณประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะกรรมการบูรณาการการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สรุปลงได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การปลูกสร้างพฤติกรรมรักการอ่านที่เข้มแข็งให้กับคนทุกช่วงวัย จะ เห็นว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ หน่วยงานได้มีการจัดทำโครงการที่เน้นการปรับพฤติกรรมที่ครอบคลุม กลุ่มคนทุกช่วงวัยในสังคมให้มีความสนใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากปีที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญเฉพาะบาง กลุ่ม อาทิ กลุ่มเด็กและเยาวชน โดยมีโครงการและกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โครงการพัฒนาอาสาสมัคร/แกนนำ ส่งเสริมการอ่านของ สสส. โครงการส่งเสริมการอ่านให้กับคนทุกช่วงวัยของสำนักหอสมุดแห่งชาติ และ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของ TK Park เป็นต้น

/ยุทธศาสตร์...

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสื่อการอ่านของประชาชน ทั้งในชุมชนเมืองและภูมิภาค โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เครือข่ายการอ่านได้จัดทำโครงการที่เน้นการทำสื่อการอ่านรูปแบบใหม่ๆ และส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการอ่านได้เพิ่มขึ้น อาทิ การให้บริการอ่านหนังสือผ่าน Application DCP Best Book ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม งานจัดทำสื่อ/พัฒนาช่องทางสื่อสาร สื่อชุมชน สื่อใหม่ของ สสส. และโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ของสำนักหอสมุดแห่งชาติ งานพัฒนา TK Digital Library ของ TK Park และกิจกรรมมุมสร้างสุข ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับคุณภาพแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านเพื่อการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรดิจิทัลเพื่อการส่งเสริมการอ่าน เพื่อยกระดับสื่อการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อีกทั้งเครือข่ายการอ่านอื่นๆ ต่างเน้นให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสื่อการอ่าน และพัฒนาแหล่งการอ่าน เช่น กิจกรรมเมืองต้นแบบวัฒนธรรมการอ่าน โครงการพัฒนาสถานที่ สภาพแวดล้อม สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเป็นแหล่งเรียนรู้ ของกระทรวงมหาดไทย และโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ของ TK Park เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน มีหลายโครงการที่มีความน่าสนใจ และคาดว่าจะสามารถจุดประกายให้เกิดการอ่าน อาทิ โครงการคัดเลือกสถานที่อ่านหนังสือในหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบลต้นแบบของกระทรวงมหาดไทย กิจกรรมยกย่องบุคคลองค์กรดีเด่นในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน เป็นต้น

ซึ่งที่ประชุมได้ให้ความคิดเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

นายพนม แฝงฤทธิ์ ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๔ สำนักงบประมาณ กรมการ กล่าวว่า ในส่วนของสำนักงบประมาณ เนื่องจากเรื่องการส่งเสริมอ่านมีแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านฯ ด้วย จะได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะช่วยผลักดันต่อไป ซึ่งของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม มีโครงการที่ขอรับงบประมาณ ปี ๒๕๖๒ ชื่อโครงการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านอยู่ในรายการคำขอจัดตั้งงบประมาณอยู่แล้ว

นางสุภัชชา สุทธิพล รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมการ กล่าวว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ส่งข้อมูลให้ฝ่ายเลขานุการแล้ว ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ ในเอกสารหน้าที่ ๒๗ ข้อที่ ๖ โครงการพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กในสถานรองรับ ซึ่งดำเนินการในห้องสมุดในสถานรองรับ กลุ่มเป้าหมายขอปรับจาก ๕,๐๐๐ คน เป็น ๓,๐๐๐ คน เนื่องจากไม่รวมถึงเด็กก่อน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการส่งเสริมการอ่านเพื่อค้นหาความรู้ และโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน กิจกรรมวัยใสใส่ใจทำความดี เน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการดำรงชีวิตและส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กและเยาวชนจำนวน ๘๐๐ คน ในสถานรองรับ ๙ แห่ง โดยขอตั้งงบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๓,๒๑๕,๑๐๐ ล้านบาท เพื่อให้เด็กและเยาวชนในสถานรองรับได้มีทักษะเกี่ยวกับการฝึกการอ่าน วิเคราะห์เหตุผล ทบทวนบทเรียน และส่งเสริมการอ่านหนังสือ

พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์ รองอธิบดีกรมอนามัย กรมการ กล่าวว่า ในส่วนของกรมอนามัย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ โครงการมหัศจรรย์ ๒๕๐๐ วันแรกของชีวิต เป็นการส่งเสริมเด็ก ๐-๕ ปี ผ่านกิจกรรมเล่านิทานและอ่านนิทานในเรื่องกิน กอด เล่น เล่า นอน ฝึกดุพิน และการผลิตสื่อองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อเด็กปฐมวัยสูงวัย ส่วน พัฒนาการดี พันติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดมุมหนังสือในสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ การถ่ายทอดเนื้อหา รูปแบบวิธีการเล่านิทานให้กับประชาชน ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเลือกหนังสือและการอ่านหนังสือเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาการ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

/ผ่านโปรแกรม...

ผ่านโปรแกรม ๙ อย่าง เพื่อสร้างลูก ซึ่งใช้โปรแกรมออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊ก และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำหนังสือสำหรับผู้ปกครองในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ

นอกจากนี้ การส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยผ่านการจัดมุมหนังสือสืบเนื่องจากความร่วมมือ ๔ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปี ๒๕๕๙ มอบหมายให้กรมอนามัยดำเนินการรวบรวมรายชื่อหนังสือที่ผ่านการคัดสรรจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ ผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ พยาบาล นักวิชาการ จาก ๔ กระทรวงหลัก กรมส่งเสริมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย โรงเรียนอนุบาล สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) และยูนิเซฟ จำนวน ๔๗๖ เล่ม เป็นหนังสือดีมีคุณภาพตามหลัก ๔ H (Health Head Heart Hand) ซึ่งเป็นการส่งเสริมสุขภาพเป็นองค์รวม จากนั้นนำรายชื่อหนังสือดังกล่าวให้คณะทำงานคัดสรรหนังสือนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยพิจารณา จนได้หนังสือจำนวน ๑๐๐ เล่ม สำหรับเด็กปฐมวัย ๒ กลุ่ม คือ หนังสือดีสำหรับเด็กแรกเกิด-๓ ปี จำนวน ๓๙ เล่ม สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี จำนวน ๖๑ เล่ม เพื่อแนะนำการเลือกหนังสือและใช้หนังสือกับเด็กปฐมวัยให้กับพ่อ แม่ และผู้ปกครอง ซึ่งสามารถนำไปเชื่อมโยงกับโครงการหัดหนังสือได้ อาทิ หัดหนังสือปฐมวัย หัดหนังสือผู้สูงอายุ หัดหนังสือ ๔H ซึ่งจะเป็นประโยชน์

นางสุดใจ พรหมเกิด ประธานมูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส. กล่าวว่า มีภารกิจสำคัญ ๓ ด้าน ประกอบด้วย ๑) การผลิตสื่อต้นแบบ (Thai reading Tree) ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๒ และจะนำร่องชุดหนังสือนี้ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๐๐-๒๐๐ แห่ง ๒) การจัดตั้งกลไกส่งเสริมการอ่านในระดับชุมชนท้องถิ่น เป็นพัฒนาศักยภาพการส่งเสริมการอ่านในพื้นที่ชุมชน โดยบูรณาการร่วมกับภาคเครือข่าย อาทิ สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) และ ๓) การสื่อสารรณรงค์ โดยจัดงานมหัศจรรย์การอ่านแห่งชาติ เพื่อเด็กปฐมวัย ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ณ แอร์พอร์ต เรลลิงค์ มักกะสัน กรุงเทพฯ และครั้งที่ ๒ ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา (CMECC) จังหวัดเชียงใหม่ และจะจัดครั้งต่อไป ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ จังหวัดอุบลราชธานี

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อนุกรรมการและเลขานุการร่วม กล่าวว่า ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน ๗,๘๕๑ แห่ง ไม่รวมกรุงเทพมหานคร มีตัวชี้วัดในเรื่องสถานที่อ่านหนังสือท้องถิ่น รักการอ่าน การอ่านเพื่อความสะดวก และการเพิ่มปริมาณหนังสือ ในขณะที่เวทีการจัดทำห้องสมุดลิงเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ อปท. ทั้ง ๗,๘๕๑ แห่ง เพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมรักการอ่านให้แก่เด็กเล็ก การจัดประกวดแข่งขันอ่านหนังสือเพื่อกระตุ้นการส่งเสริมการอ่านในท้องถิ่น และการดำเนินโครงการมือถือเก่าไป ชีวิตใหม่มา ซึ่งได้เงินจากการขายมือถือเก่าประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ นำไปซื้อหนังสือสำหรับเด็กเล็กจากบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด ที่ร่วมสนับสนุนหนังสือ ๑ เท่าจากมูลค่าของรายได้ทั้งหมดที่ได้จากการรีไซเคิลมือถือเก่า เพื่อมอบให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ อปท. ทั่วประเทศ

นางสิริกร มณีรินทร์ กรรมการ กล่าวว่า จากข้อมูลที่ฝ่ายเลขานุการรวบรวมมา จะเห็นได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องการส่งเสริมการอ่านที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ขอให้นำเสนอโครงการที่มีพลังในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มากขึ้น เนื่องจากโครงการที่ สพฐ. เสนอเข้ามาขาดความเข้มข้น เช่น การออก

ข้อสอบเพื่อทดสอบสารานุกรม ยังขาดการโครงการ/นโยบายส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กและเยาวชน เมื่อพิจารณาภาพรวมแล้วยังไม่ครอบคลุมทุกช่วงวัยของชีวิต จึงขอฝากผู้แทน สพฐ. ในประเด็นดังกล่าวด้วย

นายปรารพ เหล่าวานิช กรรมการ กล่าวว่า ข้อมูลประชากรของประเทศฟินแลนด์ อ่านหนังสือปีละ ๓๗ ล้านเล่ม และประชากรอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่กระทรวงศึกษาธิการ น่าจะส่งเสริมการอ่านของประเทศไทยให้มากขึ้น ซึ่งจากที่เคยไปศึกษาดูงานหอสมุดและหอจดหมายเหตุ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันก็ไม่เรียกว่าหอสมุดแล้ว หรือที่จังหวัดนครราชสีมา เด็กๆมีความสุขในการอ่านหนังสือในห้องสมุดและสามารถทำกิจกรรมการอ่าน/เล่นไปด้วย หรือเช่น หนังสือ Thomas ซึ่งเป็นที่นิยมมากของชาวอเมริกัน เนื่องจากเป็นหนังสือที่เปิดโลกทัศน์ให้กับเด็ก ซึ่งประเทศไทยควรจะมีหนังสือที่เกี่ยวข้องกับแอนิเมชัน (animation) เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับเด็ก และพ่อแม่รุ่นใหม่

นางเอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ กรรมการ กล่าวว่า เป็นเรื่องที่ดี แต่ขอตั้งข้อสังเกตว่า ยังขาดกลุ่มของผู้สูงอายุ และผู้พิการทางสายตา เพื่อให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงการอ่าน หน่วยงานที่ดำเนินการด้านนี้ เช่น สโมสรโรตารีสาทรที่เปิดรับอาสาสมัครเพื่ออ่านหนังสือให้แก่ผู้พิการทางสายตาด้วยการอ่านหนังสือเสียง ทั้งนี้ ควรมีหน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วย อาทิ การเปิดห้องบันทึก/ห้องออกอากาศของหน่วยงานด้านสื่อ เพื่อให้อาสาสมัครเข้าไปอ่านหนังสือเสียง และควรมีการสำรวจว่าผู้พิการทางสายตามีความต้องการอ่านหนังสือประเภทใด

นายกิตติรัตน์ ปิติพานิช ผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ กรรมการ กล่าวว่า สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ได้เสนอโครงการ ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๖ โครงการ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้ โครงการเมื่อนักอ่าน งานพัฒนา TK Digital Library งานพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตอุทยานการเรียนรู้ต้นแบบและบริการ งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้เครือข่าย และโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ส่วนโครงการแปลงหนังสือให้เป็นเสียงได้ดำเนินการตั้งแต่ปี ๖๑ และต่อเนื่องในปี ๖๒ แต่อาจจะมีปัญหาในเรื่องของลิขสิทธิ์ของหนังสือที่ต้องขออนุญาตเพื่อทำในเรื่องของการอ่าน ซึ่งสำนักงานฯ ติดตั้งปีละ ๕๐ ชิ้น

นางสุชาดา สหัสกุล นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ในเรื่องหนังสือเสียง (Audio book) จะมีการซื้อขายลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์ที่เข้าร่วมกับบริษัทของประเทศสิงคโปร์ โดยสมาคมฯ ได้เชิญชวนและประชาสัมพันธ์ให้แก่สมาชิกที่สนใจเข้าร่วม ซึ่งในอนาคตจะมีหนังสือสำหรับผู้พิการทางสายตามากขึ้น

นางสุดใจ พรหมเกิด ประธานมูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน กล่าวเพิ่มเติมว่า ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินโครงการห้องสมุดลิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายประเทศที่ว่า การสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านและการเรียนรู้ไปตลอดชีวิตจะต้องเริ่มจากเด็กปฐมวัย และต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกัน อาทิ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงาน กศน. ฯลฯ ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปขยายผลในการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย คาดว่า จะเป็นเครื่องมือในการช่วยจัดพัฒนาการล่าช้า โดยเฉพาะด้านภาษาได้ และจากกรณีศึกษาเด็กที่เกิดจากพ่อแม่เป็นใบ้ แต่มีคนอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กสามารถพูดได้ หรือเด็กมีข้อบกพร่องเรื่องการพูดจากการเลี้ยงดูผ่านโทรทัศน์และสื่อดิจิทัล ครูและผู้ปกครองร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการเล่านิทานอ่านหนังสือให้ฟังเป็นประจำ จนกระทั่งเวลาผ่านไป ๘ เดือน จึงสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่ว ถอดรหัสตัวอักษรอ่านชื่อเพื่อนๆ และครูได้ถูกต้อง และสามารถอ่านได้ ดังนั้น ถ้าเราช่วยกันหนุนเสริมเมืองวัฒนธรรมแห่งการอ่าน การเรียนรู้และจุดประกายเรื่องของห้องสมุดเด็กปฐมวัยน่าจะเป็นนวัตกรรมใหม่ของสังคมไทย และขับเคลื่อนวิกฤติปัญหาเด็กปฐมวัย ซึ่งส่งผลทำให้ขับเคลื่อนเรื่องอื่นได้ยาก

/นายวิษณุ...

นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า การอ่านหนังสือออนไลน์ใช้การอ่านหรือไม่ คนไทยปัจจุบันอ่านหนังสือเป็นอย่างไร และวัดการอ่านได้อย่างไร และคำถามที่ว่า หัวใจของนักปราชญ์ คือ สุ จิ ปุ ลิ แต่ทำไมจึงไม่มีการอ่านรวมอยู่ด้วย สามารถอธิบายได้หรือไม่ว่าทำไมการอ่านไม่ทำให้คนเป็นนักปราชญ์ และทำไมจึงไม่สอนให้คนไทยอ่านหนังสือ

นางสุดใจ พรหมเกิด ประธานมูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า วัฒนธรรมการอ่านคือการอ่านที่อยู่ในวิถีชีวิตทั่วโลกวัดการอ่านโดยใช้เวลาเป็นจำนวนนาที่เมื่อก่อนสมาคมผู้จัดพิมพ์ฯ ในแต่ละประเทศใช้วิธีวัดซึ่งน้ำหนักกระดาษ ปัจจุบันสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นผู้สำรวจข้อมูลสถิติการอ่านของประชากรไทย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ระยะเวลาในการอ่านหนังสือของคนไทยวัดได้ ๖๖ นาทีต่อวัน หมายรวมถึงการอ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จะแถลงข่าวสถิติการอ่านของคนไทย ในต้นเดือนเมษายน ๒๕๖๒ นี้ ซึ่งมีแนวโน้มดีขึ้นโดยการอ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่อยู่ในครรภ์ประมาณ ๖ เดือน เป็นสิ่งสำคัญซึ่งในปัจจุบันพ่อแม่เริ่มมีความเข้าใจแล้วว่าต้องอ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ดังนั้น สถิติในเด็กเล็กจะค่อยๆ สูงขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะดีขึ้น แต่น่าเป็นห่วงคือ กลุ่มคนชายขอบที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทอย่างรวดเร็วและยังขาดความรู้ความเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการนำโทรศัพท์มือถือไปใช้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า ๓ ปี จึงขออนุญาตเสนอให้กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีหน่วยงาน อปท.ในความรับผิดชอบช่วยประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวก็จะสามารถช่วยแก้วิกฤตตรงนี้ได้ส่วนหนึ่ง และองค์กรยูเนสโกได้ให้นิยามที่มากกว่าการอ่านออกเขียนได้คือ การรู้หนังสือ หรือ Literacy เป็นการรู้หนังสือ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานที่ทำให้คนทุกคนอ่านออกเขียนได้ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่ง สสส.ได้พยายามรณรงค์ให้คนไทยตระหนักถึงความสำคัญนี้

นางสุชาดา สหัสกุล นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สังคมไทยไม่ใช่สังคมแห่งการอ่าน สิ่งที่ชอบอยู่คือ คนที่จะสามารถเขียนหนังสือได้ จะต้องเป็นนักอ่านหนังสือก่อน ดังนั้น นักเขียนทุกคนจะต้องเป็นนักอ่านเสียก่อน ไมเช่นนั้นจะไม่สามารถเขียนหนังสือได้

มติที่ประชุม เห็นชอบคำขอของงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยงานต่างๆ ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี -

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๕ น.

(นางปริยาภา คณิตพันธ์)

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางพิมพ์วิ วัฒนวรการ)

ที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์
ปฏิบัติหน้าที่แทน อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
กรรมการและเลขานุการร่วม
ผู้ตรวจรายงานการประชุม